

Sexagesima

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Luk. 8:4–15.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Denna söndagen bär den korta rubriken "Guds Ord". Det är ju vad liknelsen om fyrahanda sädesåker handlar om. Jesus säger själv i liknelsens utläggning, som han ger lärjungarna: "Säden är Guds ord". Det handlar i dag om det predikade Ordet, om dess mottagande bland människorna. I liknelsen och dess utläggning finns dock något, som inte är antytt eller uttalat, utan som är underförstått och förutsatt. Det underförstådda eller förutsatta är predikans innehåll. Det är det Ord, som ljuder på många ställen i evangelierna, predikan om "bättringens döpelse till syndernas förlåtelse" (Luk. 3:3), de ord, som uttalas strax före evangeliet "Dina synder äro dig förlättna" och "Din tro har frälst dig". (Luk. 7:48, 50) Utan detta innehåll blir dagens liknelse stum och tom. Allt, som skall sägas i dag, vilar i katekesens lära om buden och tron, om Lag och evangelium, om bön och sakrament. Härifrån hämtar orden om att frälsas och bära frukt sin enda rätta mening. Sedan detta väl är sagt, kan vi gå över till liknelsens budskap till oss och säga, att

- I. det heliga evangeliet är alltid livgivande säd,
- II. det heliga evangeliet kan avvisas,
- III. det heliga evangeliet kräver, att vi rannsakar vår tro.

I. Det heliga evangeliet är alltid livgivande säd.

Det finns i alla tider en påtaglig spänning eller synbar motsägelse mellan Ordets krav på att vara Guds Ord, Guds kraft och Guds frälsning och den ringa verkan, som samma Ord tycks ha. Ingenting märks av den gudomliga härligheten, av Guds makt och glans, som vi känner den från skapelsen. Det är då viktigt att peka på att "säden är Guds Ord", att här ingenting fattas. Det är skäl att tala om "det heliga evangeliet", att lägga till en benämning, som drar upp en cirkel av vördnad och tillbedjan kring det Ord, som är Guds. Detta Ord är just heligt och lika mät-

tat med Guds närvaro som det invigda sakramentet. Ingenting hänger här på förkunnarens värtalighet, psykologiska insikter, anknytningar till litteraturen. Allt han skall göra, och allt han kan göra, är att överlämna Ordet till åhörarna, det rätta, sanna, klara Ordet, ingenting mer och ingenting mindre. Det är innehållet i S:t Pauli beskrivning av innehållet i sin predikan: "Och mitt tal och min predikan framställdes icke med övertalande visdomsord, utan med en bevisning i ande och kraft, ty eder tro skulle icke vara grundad på människors visdom, utan på Guds kraft". (1 Kor. 2:4 f.) För dåtidens och nutidens människor är denna bristande utsmyckning från värtalighetens och filosofiens skattkamrar ett hinder för tron, ett bevis på apostelns oduglighet, hans förlästa bundenhet vid gamla skrifter. Så tänker den opånyttfödda människan, därför att hon ingenting förstått av liknelsens ord om att "säden är Guds ord", att evangeliet är det heliga evangeliet, och att från den kristna predikstolen utgår ett stort under, ett hörbart sakrament, "evangelium, ty det är en Guds kraft till frälsning för var och en som tror". (Rom. 1:16)

II. Det heliga evangeliet kan avvisas.

Jesus visar i dag, var orsaken ligger till Ordets bristande framgång. Han visar på åhörarnas otro, på markens beskaffenhet. Det är samma sak, som vi hör i Jesu ord: "Huru ofta har jag icke velat församla dina barn, likasom hönan församlar sina kycklingar under sina vingar! Men I haven icke velat." (Matt. 23:37) Ordet kommer med bättringsropet till alla, rättfärdigheten för alla, allvarligt menad nåd för alla, men mot detta står otro. Jesus avtäcker den andliga realiteten bakom det likgiltiga hörandet och avvisandet: "men sedan kommer djävulen och tager bort det ur deras hjärtan, för att de icke skola komma till tro och bliva frälsta". Så är otro icke blott människors verk utan Satans, som vill föröda och förstöra människosjälur till evig osalighet. Ändå är hans makt icke begränsad till vägens folk, till vad som nedtrampas och uppätes. Det finns också i den kristna församlingens mitt möjlighet att avfalla öppet eller fördolt, som sker med stengrundens och törnenas kristna, de som för-

vissnar eller förkvävs. Jesus säger oss i klara ordalag, att just vi, som mottagit nåden, som *"hava fått smaka det goda gudsordet och den tillkommande tidsålderns krafter"* (Hebr. 6:5), som börjar och slutar vår dag i dopets och Kristi rättfärdighets gåva, kan avfalla från vårt nådastånd. Vi kan finna det för arbetsamt att vara så annorlunda, att gå emot strömmen, att bryta med avguden *"utvecklingen"*, och så kan det ske, som Jesus förutsagt: *"Och därigenom att laglösheten förökas, skall kärleken hos de flesta kallna"*. (Matt. 24:12) Det öppna avfallet svarar mot det fördolda. Då man kan låta *"sig förkvävas av rikedomens omsorger och njutandet av livets goda och så icke föra något fram till mönad"*. Under bevarad yttre kyrklighet kallnar hjärtat, och Gud avförs till en andraplansroll. Den dagliga bättringen upphör; sorgen över synden försvinner; lusten till Guds Ord blir borta. Då har Satan på nytt tagit sin boning i en människa.

III. Det heliga evangeliet kräver, att vi rannsakar vår tro.

Jesus säger i dag *"Den, som har öron till att höra, han höre"*. Strax efter evangeliet säger han likaså: *"Akten fördenskull på huru I hören"*. Det ärende, som dagens evangelium vill uträtta, är inte att fastställa otrons kraft och omfattning. Ärendet är att föra oss till rannsakan av vår tro, till att akta på hur vi hör. Detta är ingen otillåten självupptagenhet, inget förglöm-

mande av det, som vi kallar de objektiva frälsningsfakta utanför oss, Kristi fullkomliga rättfärdighet, det heliga evangeliets kraft, sakramentens realiteter. Här gäller det ännu ett objektiva frälsningsfaktum, vår tro, som hämtar sin verklighet och påtaglighet just från Guds gåvor till oss och från deras konkretion. S:t Paulus skriver ju *"Rannsaken eder själva, huruvida I ären i tron, ja, pröven eder själva. Eller kännen I icke med eder själva, att Jesus Kristus är i eder? Varom icke, så hållen I ej provet."* (2 Kor. 13:5) Begär vi verkligen Guds Ord? Ångrar jag min synd, och vill jag ha den övertäckt av det eviga golgataoffret, Kristi lekamen och blod, skjul, sköld och skärm mot Guds vrede? Brukar jag mitt dop, och ikläder mig dess vita rättfärdighetsskrud? Det finns också en annan rannsakan, rannsakan om trons frukter. Är jag en av dem, som *"bära frukt i ståndaktighet"*? Det heter ju: *"så vill jag genom mina gärningar visa dig min tro"*. (Jak. 2:18) Nitälskar jag för Gud och för hans Ord? Stiger mina böner upp till Guds tron på det sätt, som anstår en *"rättfärdig man"*? (Jak. 5:17) Bekymrar jag mig om min nästa, så att hennes nöd är min, så att jag ger honom *"vad hans kropp behövde"* (Jak 2:16) men också vad hans själ behöver? Med sådana frågor skall vi pröva, var i dagens liknelse vi hör hemma. Då har Jesus i dag fått verka i oss vad han ville genom det heliga evangeliet i Den Helige Andes kraft.

Amen.